

<p>ATIF K?T?K

Haberin ?retim yerlerinin ?itlili?i, bunca geli?meye ra?men olduk?s?rd?r. San?lan?n aksine, ortada haber ?reten ?k fazla merkez yoktur.</p> <p></p>
Onlarca TV, gazete, binlerce internet sitesi, radyo s?rekli yay?n yapmakta, her g?n y?zlerce haber iletmektedir ama haberlerin ?retimi kahir ekseriyetle iki merkezden yap?l?r: Haber ajanslar? ve gazeteler. Hatta gazetelerin de haberlerinin ?emli b??m?n? (Bu konuda bir ara?t?rma yap?lm?? m?d?r bilemiyorum ama g? karar? ?y?zde seksene yak?n haber ajanslardand?r? dersek gazeteci arkada?lar buna itiraz etmez san?r?m.) ajanslardan ald???n? d??n?rseniz, geriye gazetelerin kendilerinin haz?rlad??? ?k az bir k?s?m kal?yor. Hi?haber haz?rlamadan, sadece ajanslardan gelenlerle ?kan gazeteler bile var diyeyim de gerisini siz tahmin edin art?k. <p></p> <p>Yani kar??m?zda ?le bir manzara var: Gazete ve TV?ler -ellerinde neredeyse muhabir b?rakmad?klar? i?n, elde kalan ?k az bir muhabirle ve masa ba?? kadrosuyla- kendilerine az say?da haber haz?rlar. Gerisi ajanslardan gelmektedir ve haberleri (medya kurumunun b?y?kl??? oran?nda) i?likle piyasaya sunarlar. ??te size gazete! Bundan sonra di?er haber(!) merkezleri, gazetelerde yay?nlanan ve ajanslardan gelen haberleri, virg?l?ne dokunmadan g?n boyu d?e dola?a kullan?ma sunar.</p> <p>Ge?i?imiz g?nlerde birbirinin ayn? haber ve man?etle ?kan 8 gazeteyi masan?n ?zerine koyup, ba?? ellerinin aras?nda kara kara d???nen gazete genel yay?n y?etmeninin resmini g??n?z?n ??ne getirin. Bir haberci i?n daha i?karart?c? bir manzara olabilir mi?</p> <p>Haber yay?n?n? yapanlar i?nde bir nebze de olsa farkl? olmaya ?l??anlar? yok mudur? Elbette vard?r. ?le ki: Baz?lar? ajans ve gazete haberlerinin yan?nda bir de TV?lerde olup bitenleri h?zla klavye ile habere(?) d???t?rme becerisine sahip elemanlar? bulundurur. Bunlar?n bir g?lek ?st? ise, sa?a sola birka?telefon ederek haber kovalar: Ara?t?rmac? gazetecilik(!)</p> <p>Burada ?i?lik? derken yine de bunu ?k abartmaya gerek yok. ?nk? haber ?zerinde oynama yapabilme imk?? ?k az yay?nda m?mk?n. Sebebi de basit: G?ndeme yeti?ebilmek. Haberde bu sayd???m?z merkezlerin(ajans ve gazeteler) dediklerinin d???nda anlaml? bir fark olu?turabilmek hi?kolay de?ildir; haber olduk? pahall? bir ?r?nd?r.</p> <p>Yeri gelmi?ken ?haber yapabilmenin? neden zor oldu?unu da s?leyelim. Haber i?n ?celikle zaman?n?z?n olmas? gerekir. Sonra hangi alanda haber haz?rlayacaksan?z, o alanla ilgili bilginizin olmas? gerekir. Ve tabii o alanda ?el kimi ba?lant? ve ili?kiler? Kimsenin g?emedi?ini g??p sorular sormal? ve o sorular?n pe?ine d??melisiniz. Konuyla ilgili ?kan haberleri toparlayacaks?n?z, farkl? taraflardaki ki?ilerin g???lerini alacaks?n?z, ara?t?rma yap?p sonu?a bunu derli toplu bir metin haline getireceksiniz. ?telik her zaman iyi haber ?kabilece?i de ?pheli. Zorluk derecesine g?e de?i?ir ama orta zorluktaki bir konu i?n kalifiye bir haberci g?nde bir haber haz?rlayabilir.</p> <p>??in ??; elindeki elemanlar? tam performansla ?l??t?rarak g?ndemi g??bela yakalayabildikleri bir ?da haber yapabilmek, olduk? masrafl? ve b?y?k medya organlar?n?n tekelinde kalm?? bir durumdur.</p> <p>Umar?m g?n?m?z medyas?n?n neden, ?Ay?e Fadime?ye, Ali de Ahmet?e ?kt?? d?zeyinde kald??? anla??l?yordur. Ajans ve gazete (biraz da TV) haberlerinin bir par? d???na ?kmaya ?l??an kesimin yapt??? ?spek?lasyon habercili?i?dir. Yani, olup bitenler ?zerine ak?! y?r?tmelerden olu?an masa ba?? i?leridir.</p> <p>Bir de kimi odaklar?n ellerine tutu?turdu?u belgelerle ?b?y?k haberci? s?n?f?na y?kseliverenler vard?r. ?smet ?el?in dedi?i gibi, ?Medyan?n g?c? yoktur, g??erin medyas? vard?r? deyi?inin canl? kan?tlar?d?r bunlar.</p> <p>FARK NEREDE?</p> <p>Okurun kar??s?nda binlerce se?nek vard?r ve hemen hemen hepsi, ideoloji ve seviye fark? olmaks?z?n ayn? havuzdan beslenmektedir.</p>

??te bu ayn? havuzdan beslenen yay?n organlar? b?y?kl?kleri oran?nda habere minik dokunu?larda bulunur. Pek ?u o minik dokunu?larda bile birbirini taklit eder. Sonu?a yay?n organ?n?n sundu?u genel bir resim ortaya ?kar (yay?n politikas?.)</p><p>Sonu?mu? Kopyala-yap??t?r ile d?en koskoca bir sekt?. Farklar? ne diye merak ediyorsan?z onu da s?leyeyim: H?z (en az?ndan tek ba??na bir etken) de?il. H?zli?s?yla yava?? aras?ndaki fark sadece saatlerle d?lebilen bir ??day?z. Bu da ortalama okur a?s?ndan b?y?k fark olu?turmaz. Haber zenginli?i diyorsan?z asl?nda buna da y?zde y?z kat?lmak zor. Az say?da haber ile ?emli etkinli?e ve okunma say?s?na ula?an ?nekler var.</p><p>Tamam? do?ru haberlerden iki farkl? haber b?t?n? haz?rlayabiliriz: Birinde T?rkiye bat?yor, di?erinde s?per g??ve hatta d?nyan?n patronu olmak ?zerebilir. Mant?ken bunlar?n ya biri ya da ikisi birden yaland?r. Her t?rl? yay?n?n bir al?c?s? ve kar??l??? az veya ?k olacakt?r. Kanaatimizce haber yay?n organlar? aras?ndaki fark, yay?n politikalar? sayesinde okurla kurabildikleri ili?kide sakl?d?r.</p><p>G?n?m?zde yap?lan inatla yay?n politikas? do?rultusunda haber yay?nlanmakt?r. Ne okur cephesinde ne de haber yay?n? yapan kesimde hi?kimse, ?aleyhime de olsa ben sadece ve sadece ger??in pe?indeyim? diyemedi?i/demedi?i, diyebilenlerinse inand?klar? i?n m?cadele edebilecek g??en uzak olduklar? i?n, medyan?n genel g??n?m? okur&haberci aras?ndaki (??p?k) ili?ki d?zeyinde devam etmektedir.</p><p></p><p>?karart?c? bir tablo ama bunlar? g?meden de buradan ?k?lmaz san?r?m.</p><p>YAZIYA KONU OLAN HABER:</p><p>T?rkiye Gazetesi Genel Yay?n Y?etmeni Nuh Albayrak, 8 gazete birden birbirinin ayn? man?etle okurlar?n?n kar??s?na ?k?nca bu pozu vermi?ti. Medyam?z?n "ellerini ba??n?n aras?na al?p" d??nme vakti ger?ktende...</p><p><br style="clear: left;" /></p><p>
axin_2002@hotmail.com</p>